

Independent Reporting Mechanism (IRM): Eindrapport Nederland 2016- 2018

Dit rapport is samengesteld door het IRM, in samenwerking met Mr. dr. Caroline Raat. Het beslaat de periode tot december 2018.

Inhoudsopgave

Overzicht: Nederland	2
Consultatie met maatschappelijke organisaties tijdens de uitvoering	3
Over de evaluatie	4
Uitvoering actiepunt	6
Actiepunt 1: Nationale Open Data Agenda (NODA)	8
Actiepunt 2: Stuivering Open Data Award (SODA)	101
Actiepunt 3: ROUTE-TO-PA: Hergebruik van open data	133
Actiepunt 4: Actieve openbaarheid van informatie	165
Actiepunt 5: Open over geld	198
Actiepunt 6: Publicatie van open data standaard	20
Actiepunt 7: Vaardigheden ontwikkelen van de ambtenaar	22
Actiepunt 8: Informele aanpak van Wob-verzoeken	24
Actiepunt 9: Ondersteuning van overheden: het Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO)	26
Methodologische opmerking	28

Overzicht: Nederland

Independent Reporting Mechanism (IRM) Eindrapport 2016–2018

Het tweede Nederlandse actieplan bevat vooral actiepunten over open data. De kracht van dit actieplan zat in de uitvoering, met over het algemeen een substantiële mate van afronding. Voor de toekomst raadt IRM aan om in het ontwerp van het actieplan de uitvoering ambitieuzer aan te pakken.

Open Government Partnership (OGP) is een vrijwillig internationaal initiatief met als doel dat landen hun burgers beloven om transparantie te bevorderen, burgers invloed te geven, corruptie te bestrijden en nieuwe technologieën te gebruiken om het bestuur te verbeteren. Het Independent Reporting Mechanism (IRM) voert een evaluatie uit van de activiteiten van elk land dat aan OGP deelneemt. Dit rapport geeft een samenvatting van de resultaten van het tweede uitvoeringsjaar van juli 2017 t/m september 2018.

In Nederland wordt het OGP-proces gecoördineerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Tijdens de ontwikkeling van het actieplan zijn Civil Society Organizations (CSO's) geraadpleegd, maar de actiepunten door de overheid bepaald. CSO's waren niet betrokken tijdens de uitvoeringsperiode.

Twee actiepunten zijn uitgevoerd door de Open State Foundation. Een daarvan, gedetailleerde gegevens over overheidsuitgaven, ontving een prijs van OGP in 2016. De resultaten van dit actiepunt zien er veelbelovend uit voor de toekomst, maar om aanzienlijke resultaten te kunnen behalen, is voor de meeste open-data-actiepunten langer nodig dan de tweejarige levensduur van het actieplan.

Bij de samenstelling van dit rapport had de overheid nog geen zelfevaluatie voor het einde van de termijn gepubliceerd. Terwijl enkele specifieke actiepunten van dit actieplan niet zijn overgebracht naar het actieplan van 2018-2020, zijn andere beleidsterreinen, zoals Open Government en transparantie op gemeentelijk niveau nog steeds aanwezig.

Tabel 1 In een oogopslag		
	Tussentijds	Einde
Aantal actiepunten	9	9
Mate van afronding		
Afgerond	0	2
Substantieel	5	5
Beperkt	4	2
Aantal actiepunten met:		
Duidelijke relevantie voor OGP-waarden	8	8
Transformatieve potentiële impact	0	0
Substantiële of volledige uitvoering	5	7
Hielp het een Open Overheid creëren?		
Groot	1	
Buitengewoon	0	
Voor de toekomst		
Actiepunten die naar het volgende actieplan worden overgebracht	1	

Consultatie met maatschappelijke organisaties tijdens de uitvoering

Landen die deelnemen aan OGP volgen een consultatieproces tijdens de ontwikkeling en uitvoering van hun actieplan. Er heeft geen consultatie plaatsgevonden met maatschappelijke organisaties tijdens de uitvoering van het tweede jaar van het actieplan, maar als onderdeel van Actieplan 1 heeft de uitvoerende organisatie wel regelmatig gebruikersvergaderingen gehouden. Op 19 september 2018 was er nog een ontwikkeling in de institutionele context van OGP in het land: de contactpersoon van de regering liet de IRM-onderzoeker weten dat er een budget was voor activiteiten van open overheid.¹

Tabel 2: Consultatie tijdens de uitvoering

Vast multi-stakeholderforum	Tussentijds	Einde
1. Was er een forum?	Nee	Nee
2. Kwam het regelmatig bij elkaar?	Nee	Nee

Tabel 3: Invloed van de burger tijdens de uitvoering

De IRM heeft het 'Spectrum of Participation' van de International Association for Public Participation (IAP2) aangepast aan OGP.¹ Dit spectrum onderscheidt mogelijke gradaties in de invloed die burgers kunnen uitoefenen op de inhoud van het actieplan. Om in de geest van OGP te handelen, moeten de meeste landen streven naar 'samenwerking'.

Mate van invloed van de burger tijdens de uitvoering van het Actieplan	Tussentijds	Einde
'Empower'	De overheid draagt beslissingsbevoegdheid over aan burgers.	
Samenwerken	Er was een iteratieve dialoog EN de burgers steunden de agendavorming.	
Betrekken	De overheid geeft rekenschap hoe de inbreng van burgers is meegewogen.	
Consulteren	Het publiek kan inbreng geven.	
Informereren	De overheid geeft de burgers informatie over het actieplan.	✓
Geen consultatie	Geen consultatie	✓

¹ 'Public Participation Spectrum van IAP2', International Association for Public Participation, 2014, <https://bit.ly/2oZsFYd>.

Over de evaluatie

De in het IRM-onderzoek gebruikte indicatoren en methode zijn te vinden in de procedurehandleiding van de IRM.² Eén indicator, de ‘actiepunten met een ster’ (★), verdient meer uitleg. Ze zijn speciaal van belang voor lezers en kunnen gebruikt worden om OGP-deelnemende landen aan te moedigen om bij de top te willen horen. Actiepunten met een ster worden gezien als voorbeeldige OGP-actiepunten. Om een ster te krijgen, moet een actiepunt aan diverse criteria voldoen:

- Actiepunten met een ster krijgen een ‘gemiddelde’ of ‘hoge’ specificiteit. Om een oordeel te kunnen vellen over het potentiële effect van een actiepunt moet het duidelijk gedefinieerde activiteiten en stappen uiteenzetten.
- De formulering van het actiepunt moet duidelijk verwoorden wat de relevantie voor open overheid is. In het bijzonder moet het actiepunt betrekking hebben op ten minste één van de OGP-waarden voor toegang tot informatie, burgerparticipatie of publieke verantwoording.
- Het actiepunt zou een ‘transformatieve potentiële impact’ hebben als het volledig wordt uitgevoerd.³
- De overheid moet in de uitvoeringstermijn van het actieplan aanzienlijke vooruitgang boeken op dit actiepunt, en de mate van afronding moet ‘substantieel’ (aanzienlijk) of ‘volledig’ zijn.

Actiepunten met een ster kunnen die status verliezen als hun afronding aan het eind van de uitvoeringstermijn van het actieplan niet substantieel of volledig is.

Geen enkel actiepunt in het Nederlandse actieplan heeft in het tussentijdse rapport een ster kregen. Gebaseerd op de wijzigingen in het afrondingsniveau, had het Nederlandse actieplan ook aan het eind van de termijn geen actiepunten met een ster.

Tot slot geven de tabellen in dit hoofdstuk een samenvatting van de rijkdom aan gegevens die IRM verzamelt tijdens het verslagproces. Zie de OGP Explorer voor de volledige dataset voor Nederland www.opengovpartnership.org/explorer

Over ‘Hielp het een Open Overheid creëren?’

Om de wijzigingen in overheidspraktijken vast te leggen, introduceerde de IRM in de eindrapporten een nieuwe variabele: ‘Hielp het een Open Overheid creëren?’ In plaats van alleen resultaten en deliverables te meten, probeert deze variabele te kijken naar hoe de overheidspraktijken gewijzigd zijn als gevolg van de uitvoering van het actiepunt.

Enkele OGP-actiepunten zijn in vage termen beschreven en/of niet duidelijk relevant voor een OGP-waarde, maar ze leiden wel tot aanzienlijke beleidsaanpassingen. In andere gevallen lijken de actiepunten relevant en ambitieus, maar leiden niet tot open overheid als ze uitgevoerd zijn. Met de variabele ‘Hielp het een Open Overheid creëren?’, proberen we die subtiliteiten te ontdekken.

De variabele ‘Hielp het een Open Overheid creëren?’ beoordeelt wijzigingen in overheidspraktijken aan de hand van het volgende spectrum:

- Slechter: De openheid van de overheid is verslechterd als gevolg van het actiepunt.
- Onveranderd: Er waren geen wijzigingen in overheidspraktijken.
- Marginaal: De opgemerkte wijziging had een minimale invloed op de openheid.
- Groot: Een duidelijke verbetering in de openheid van de overheid op het relevante beleidsterrein, maar doeltreffendheid en omvang blijven beperkt.
- Buitengewoon: Een hervorming door open overheid die de gewone gang van zaken op het relevante beleidsterrein heeft getransformeerd.

Om deze variabele te evalueren stellen onderzoekers de stand van zaken vast bij de aanvang van het actieplan. Daarna beoordelen ze de resultaten zoals ze zijn uitgevoerd op wijzigingen in openheid van overheid.

Lezers moeten rekening houden met beperkingen. Eindrapporten van IRM worden enkele maanden na afronding van de uitvoeringscyclus opgesteld. De variabele focust op resultaten die geobserveerd kunnen worden in de open-overheidspraktijken aan het eind van de tweejarige uitvoeringsperiode. Vanwege de complexe methodologische implicaties en het tijdsbestek, zijn het rapport en de variabele niet bedoeld om impact te beoordelen.

¹ De e-mail van 2017 stelde dat er een klein budget voor OGP-activiteiten was, € 70.000, en slechts 1 FTE.

² 'IRM-procedurehandleiding', Independent Reporting Mechanism, Open Government Partnership, <http://www.opengovpartnership.org/about/about-irm>.

³ Dit criterium is in 2015 gewijzigd door het International Experts Panel. Zie voor meer informatie: <http://www.opengovpartnership.org/node/5919>.

Uitvoering actiepunt

Algemeen overzicht van de actiepunten

Van aan OGP deelnemende landen wordt verwacht dat ze een tweejarig rapport opstellen met actiepunten. Onderstaande tabellen geven een overzicht van het afrondingsniveau aan het eind van de termijn en de voortgang voor de metriek 'Hielp het een Open Overheid creëren?'. Het rapport geeft een overzicht van de bevindingen voor actiepunten die tussentijds afgerond waren, maar het voortgangsrapport focust op de analyse van de variabele 'Hielp het een Open Overheid creëren?'. Meer details over deze actiepunten zijn te vinden in het IRM-voortgangsrapport Nederland 2016-2018.

Vanwege de primaire thematische focus van het plan op open data, was het erg belangrijk voor toegang tot informatie. In het algemeen werd een substantiële of complete voortgang vastgesteld voor de uitvoering van het actieplan. In het tweede uitvoeringsjaar zagen echter slechts drie van de negen actiepunten een positieve voortgang. Wat algemene wijzigingen in overheidspraktijken betreft, waren veel actiepunten gefocust op pilotprogramma's die nog niet opgeschaald zijn en waarvan de resultaten nog niet bekend zijn.

Tabel 4: Evaluatie van voortgang per actiepunt

Actiepunten-overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)			Potentiële impact		Afronding		Tussentijds		Hielp het een Open Overheid creëren?							
	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot informatie	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en verantwoording	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon
1. National Open Data Agenda			↙		↙				↙					↙					↙		
2. Stuivering Open Data Award				✓	Onduidelijk				✓						✓						✓
3. ROUTE-TO-PA		✓			✓				✓						✓					✓	
4. Actieve openbaarheid van informatie				✓	✓					✓					✓						✓
5. Open over geld				✓	✓					✓					✓						✓
6. Open data standard			✓		✓						✓		✓		✓						✓
7. Ambtenaar in energieke samenleving		✓				✓				✓				✓	✓						✓
8. Informele aanpak van informatie-verzoeken		✓			✓					✓				✓							✓
9. LEOO		✓			✓					✓					✓						✓

Actiepunt 1: Nationale Open Data Agenda (NODA)

Tekst van het actiepunt:

In het manifest 'Onze Overheid, Onze Informatie ("Our Government, Our Information")', roepen enkele organisaties de overheid op om het proces van beschikbaar en toegankelijk maken van data te versnellen. Open data zullen de overheid en haar procedures zeker transparant maken voor het grote publiek. Het zal de private sector ook in staat stellen om nieuwe toepassingen, producten en diensten te ontwikkelen. Alle ministeries werken daarom aan het beschikbaar maken van hun data aan de samenleving. Het ministerie van BZK zal in samenwerking met andere ministeries kaders vaststellen over hoe de data toegankelijk moeten worden gemaakt en de kwaliteitseisen waaraan de data moeten voldoen. Het ministerie van BZK doet dat door middel van de Nationale Open Data Agenda. Het ministerie zal ook andere overheidsinstanties en de (her) gebruikers van de gegevens ondersteunen. De online portal <https://data.overheid.nl> fungeert als centraal toegangspunt voor alle overheidsgegevens.

Mijlpalen:

1. De portal <https://data.overheid.nl> is volledig toegankelijk en de datasets zijn bruikbaar.
2. De rijksbrede inventaris van datasets moet regelmatig worden herhaald en geactualiseerd.
3. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal de voortgang van het publiceren van datasets volgen via de portal data.overheid.nl.
4. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal andere overheden helpen bij het publiceren van gegevens.
5. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties biedt hulp bij het registreren, vinden en hergebruiken van gegevens.
 - a. Bezoekers van de dataportal data.overheid.nl kunnen verzoeken indienen voor het publiceren van specifieke datasets door de overheid. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties publiceert deze verzoeken en de bijbehorende resultaten op de dataportal.
 - b. Er zal een open data-gebruikersgroep worden ingesteld om de werking van de portal te beoordelen. Minimaal 4 keer per jaar zal een publieke sessie worden gehouden, waarin data-eigenaren, hergebruikers, ontwikkelaars en maatschappelijke organisaties elkaar ontmoeten en ervaringen en ideeën uitwisselen.

Noot redactie: Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepunt. (<https://bit.ly/30UBDHL>).

Actiepunt-overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)				Potentiële impact				Afronding		Tussentijds Einde		Hielp het een Open Overheid creëren?				
	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon
1. Totaal			✓		✓					✓				✓					✓		

Zoel van het actiepunt

Dit actiepunt richt zich op vergroting van het aantal vrij toegankelijke, herbruikbare, open overheidsdata op data.overheid.nl die overeenkomen met de open data standaard. Verder worden de datasets geïnventariseerd, de voortgang gemonitord en ondersteuning geboden aan andere overheden om ervoor te zorgen dat hun datasets voldoen aan universele standaarden.

Status

Tussentijds: Beperkt

Tegen september 2017 waren er 11.676 datasets gepubliceerd op data.overheid.nl, en 97.9% van de links was juist. Het was echter slechts een minderheid van de overheidsinstanties die hun data op de site had gepubliceerd. Begin 2017 voerde het ministerie van BZK een rijksbrede inventarisatie uit die naar de Tweede Kamer gestuurd werd. Het team initieerde bijeenkomsten van gebruikersgroepen die open waren voor het publiek. Zie het IRM-Voortgangsrapport 2016-2017 voor meer details.¹

Eindtermijn: Beperkt

Sinds september 2017 is er niet veel voortgang geweest op dit actiepunt. Hoewel er enkele aanvullende acties genomen zijn, blijft de algehele afronding beperkt. Het dataportal was afgerond voor het tweede actieplan van start ging. Uit e-mails van 18 en 19 september 2018 van de woordvoerder van de uitvoerende organisatie aan de voormalige IRM-onderzoeker blijkt dat er in 2018 een rijksbrede data-inventarisatie is gedaan, maar dat de resultaten nog niet vrijgegeven konden worden. Op 27 september 2018, waren 13.174 datasets toegankelijk op data.overheid.nl. Dit impliceert dat tijdens het tweede jaar van het actieplan 1498 datasets zijn toegevoegd. Van de ongeveer 1600 openbare autoriteiten heeft een totaal van 153 eigenaren van datasets hun data op de website gepubliceerd. Er zit dus geen echte groei in het aantal datasets en minder dan 10% van alle openbare autoriteiten neemt deel aan het portal. De algehele afronding blijft dan ook beperkt. De enige manier om activiteit op de website te evalueren was via een geautomatiseerde teller en er moet dus worden vastgesteld dat mijlpaal 3 sinds september 2017 niet gewijzigd is.

Hoewel de uitvoerende organisatie aanvankelijk meedeelde hulp te bieden aan degenen die online dataverzoeken invullen, schreef de woordvoerder in zijn e-mail dat daarmee bedoeld wordt dat de data-managers van de portal de verzoekers helpen met het zoeken naar de data en dat ze de voortgang van de verzoeken bijhouden. Met de informatie die door de voormalige IRM-onderzoeker verzameld is, blijft onduidelijk wat de voortgang was in het bewaken van de voortgang en het bieden van ondersteuning aan andere overheden met betrekking tot het openbaar maken van data. De statistiekpagina van data.overheid.nl vermeldde op 3 september 2018 dat de overheid sinds september 2017 394 verzoeken om data behandeld heeft en dat er sinds september 2017 twee bijeenkomsten van de gebruikersgroep zijn geweest.² De woordvoerder schreef dat vier bijeenkomsten per jaar als normaal werd gezien.

Ondersteunende activiteiten om het zoeken en hergebruiken van data te steunen, waren dus substantieel.

De prioriteiten van de overheid kunnen in 2018 veranderd zijn, met impact op de uitvoering van dit actiepunt. Volgens de website werd de nadruk verlegd naar datasets van hoge waarde, referentiedata en visualisaties.³ Met name het publiek en CSO's hadden hier waardering voor, omdat zij om meer bruikbare informatie dan meer open data hadden gevraagd.⁴ Verder meldde de overheid dat er voorbereidend werk aan de website wordt gedaan voor de nieuwste versie van de EU-standaard voor metadata, DECAT 1.1.⁵

Hielp het een Open Overheid creëren?

Toegang tot informatie: Marginaal

Met de introductie en ingebruikname van data.overheid.nl als open portal van overheidsdata, is de kwaliteit van open data verbeterd (in termen van het voldoen aan dezelfde standaarden en het op dezelfde manier openbaar maken van data) vergeleken met het niet hebben van een

gecentraliseerd data portal. Het handige is dat datagebruikers nu verzoeken in kunnen dienen in een enkel portal. Het is niet mogelijk om te evalueren of meer informatie openbaar was gemaakt, omdat volgens de Algemene Rekenkamer de meeste informatie al op andere websites gepubliceerd was, zoals op de site van het CBS en websites van lokale overheden.⁶ Aangezien slechts een klein gedeelte van de instanties gebruik maakt van het portal, zijn de wijzigingen in overheidspraktijken marginaal.

Volgens de Open State Foundation wordt het een steeds grotere uitdaging om meer open overheidsdata te krijgen, aangezien de eenvoudiger te verkrijgen data al openbaar is gemaakt. De Foundation maakt dan ook melding van mogelijke terughoudendheid en een gebrek aan een wijdverspreide kennis over datatechnologie onder medewerkers van de openbare sector. Ook het oplijnen van de vraag om informatie van de gemeenschap en de kwaliteit en kwantiteit van de levering van overheidsinstanties is een uitdaging.

Overgebracht?

Dit actiepunt is niet overgebracht naar het actieplan van 2018-2020. Dat betekent echter niet dat de pogingen om meer open data te krijgen zijn stilgelegd. Het nieuwe actieplan gaat verder met de agenda voor open data op gemeentelijk en provinciaal niveau.

¹ 'Netherlands IRM Progress Report 2016-17', Independent Reporting Mechanism, Open Government Partnership, <https://bit.ly/2LKp9Px>.

² data.overheid.nl/nieuws-0.

³ Idem.

⁴ [waag.org/nl/article/manifest-voor-een-open-overheid](https://www.waag.org/nl/article/manifest-voor-een-open-overheid), rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2015/06/27/advies-burgerpanel-actieplan-open-overheid-2016-2017.

⁵ Ilse Ambachtsheer, 'Open Government Action Plan update 15', Open Overheid, 3 juli 2018, <https://bit.ly/32XbwBS>.

⁶ 'Trendrapport open data 2016', Algemene Rekenkamer, beschikbaar op <https://bit.ly/2K0njlo>.

Actiepunt 2: Stuiveling Open Data Award (SODA)

Tekst van het actiepunt:

De overheid zal zoveel mogelijk data vrij toegankelijk maken voor het grote publiek en het bedrijfsleven. Als de data van een formaat zijn dat eenvoudig hergebruik en verwerking mogelijk maakt, wordt het mogelijk nuttige nieuwe toepassingen te ontwikkelen op gebieden als onderwijs en gezondheidszorg, of om democratie en goed bestuur te bevorderen. Als stimulans voor de ontwikkeling van nieuwe toepassingen, producten en diensten, introduceert de overheid de 'Stuiveling Open Data Award' (SODA), die zal worden uitgereikt aan een publieke of private partij die open data op een innovatieve manier heeft gebruikt voor het aanpakken van huidige maatschappelijke uitdagingen. De prijs zal zowel de publieke als de private sector aanmoedigen om van elkaars ervaringen te leren.

Mijlpalen:

1. Een jaarlijkse wedstrijd om het hergebruik van open data te bevorderen. Elk jaar ontvangt de winnaar een bedrag van € 20.000. De Stuiveling Open Data Award wordt toegekend tot 2020 (vijf keer in totaal en tweemaal in de loop van dit actieplan).
2. Er zal een jaarlijkse uitreikingsplechtigheid plaatsvinden.
3. Om de competitie te bevorderen en te ondersteunen, moet in 2016 een website worden gelanceerd. Hierin worden voorbeelden van best practices van het hergebruik van open data belicht. Alle inzendingen die aan de wedstrijdvereisten voldoen, worden op de website getoond (de wedstrijdvereisten zijn online beschikbaar). De finalisten en de winnaar zullen uitvoeriger worden getoond.

Noot redactie: Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepunt. (<https://bit.ly/30UBDHL>).

Actiepunt-overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)			Potentiële impact		Afronding		Tussentijds Einde		Hielp het een Open Overheid creëren?								
	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon	
2. Totaal				✓	Onduidelijk				✓						✓						✓	

Doel van het actiepunt

Dit actiepunt heeft tot doel om de openbare en private sector te stimuleren om handige applicaties, gebaseerd op overheidsdata, te ontwikkelen voor het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Hieronder vallen het opzetten van een jaarlijkse wedstrijd, een jaarlijkse prijsuitreiking en het lanceren van een website om het bewustzijn van SODA te vergroten en best practices te benadrukken.

Status

Tussentijds: Substantieel

De minister van Binnenlandse Zaken heeft de SODA uitgereikt op 12 december 2016 tijdens het 'Hoe Open? Festival', dat werd bezocht door ongeveer 400 mensen. De website, SODA2016.nl,

is in maart 2016 gelanceerd. Hierop staan de winnaars van prijzen en 'best practices' van 2016. De winnaar van de SODA 2016 was Bleeve met de ontwikkeling van HuisScan, een website waarmee huiseigenaren in Nederland snel en gemakkelijk informatie kunnen vinden over energiebesparende maatregelen.

Einde: Afgerond

Dit actiepunt was op tijd voltooid. Op 16 november 2017 ging de SODA en het bijbehorende bedrag van € 20.000 naar de Consumentenbond, voor de verdere ontwikkeling van 'Wat kost mijn zorg?'¹ Met dit hulpmiddel, kunnen mensen de kosten van een medische behandeling in verschillende ziekenhuizen en bij verschillende verzekeringsmaatschappijen vergelijken. Deze informatie is afkomstig van ziekenhuizen, verzekeraars en websitebezoekers die de informatie van hun rekening anoniem uploaden. De informatie op de rekening mag op verzoek worden bekendgemaakt door de verzekeringsmaatschappij, maar alleen aan de verzekerde. De prijs werd uitgereikt tijdens de jaarlijkse conferentie van het Platform voor de InformatieSamenleving (ECP).² Alle 31 kandidaten en 5 finalisten werden op de website van SODA beschreven.³ De derde editie, SODA 2018, vond plaats op 4 oktober 2018.⁴

Hielp het een Open Overheid creëren?

Toegang tot informatie: Groot

Hoewel het tussentijdse rapport concludeerde dat het actiepunt in de huidige vorm niet duidelijk relevant was voor OGP-waarden, heeft de SODA-award het hergebruik van data in handen van de overheid bevorderd. Voor hun website HuisScan maakte de winnaar van SODA 2016 gebruik van data van CBS, Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). De website is nog steeds functioneel en volgens de bezoekersteller op de site, hebben 5537 gebruikers gebruik gemaakt van het advies betreffende energiebesparende maatregelen voor hun huis.⁵

De app 'Wat kost mijn zorg?' gebruikt data van de Nederlandse Zorgautoriteit. In het juryrapport staat ook dat het gebruikmaakt van data die door de overheid gefinancierde organisaties (ziekenhuizen) gegenereerd zijn.⁶ Zelfs als de zorg wettelijk geregeld is, zijn zowel ziekenhuizen als zorgbedrijven private organisaties. Deze award heeft geholpen om de private sector en de overheid samen te brengen in hun gebruik van open data van de overheid en privé-gegenereerde data om burgers te voorzien van handige applicaties die relevant zijn in hun dagelijks leven.

De winnaar van de derde editie van SODA, aan het einde van 2018 was Open State Foundation. Volgens de voorzitter van de Algemene Rekenkamer, die tot de jury behoorde in de laatste editie van SODA, maakt de PoliFLW-app '...het leuker en gemakkelijker om de lokale politiek te volgen.'⁷ De PoliFLW-app wordt aangestuurd door meer dan 500.000 artikelen en 3000 bronnen, waaronder open data van de overheid en sociale media die beschikbaar zijn via Almanak.Overheid.nl. Gebruikers kunnen informatie zoeken op datum, locatie, bron of tekst.

Hoewel dit actiepunt niet meer data vrijgaf en de kwaliteit van bestaande informatie niet verbeterde, werd er toch een nieuwe benadering gecreëerd voor de overheid om samen te werken met de private en sociale sectoren in Nederland. De overheid zelf is ook bezig met het stimuleren, proactief aan te moedigen en ondersteunen van innovatief gebruik van open data van de overheid, zodat ze publieke waarde krijgen en omgezet kunnen worden tot bruikbare informatie voor een breder publiek. De beperking van dit actiepunt zit in de continuïteit van het initiatief en van de overheidspraktijk om hergebruik van haar open data na 2020 te stimuleren.

Overgebracht?

SODA is niet overgebracht naar het actieplan van 2018-2020.

¹ 'Wat kost mijn zorg?', Consumentenbond, www.consumentenbond.nl/acties/wat-kost-mijn-zorg.

² 'DRUKBEZOCHTE JUBILEUMEDITIE JAARCONGRES ECP IN TEKEN VAN BOUWSTENEN VOOR BETROUWBARE DIGITALE SAMENLEVING', Platform voor de InformatieSamenleving (ECP), 20 november 2017, <https://bit.ly/32ZMQce>.

³ 'PoliFLW wint SODA2018', Stuiveling Open Data Award, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, www.opendata-award.nl.

⁴ 'Zoek: Evenementen', Stuiveling Open Data Award, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, www.opendata-award.nl.

⁵ HuisScan site beschikbaar <https://greenhome.nl/huisscan>

⁶ 'Juryrapport SODA2017', Stuiveling Open Data Award, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, <https://bit.ly/2YtSoZ3>.

⁷ SODA-website nieuws over de winnaar van 2018 <https://www.opendata-award.nl/actueel/nieuws/2018/oktober/4-oktober/poliflw-wint-stuiveling-open-data-award-2018>

Actiepunt 3: ROUTE-TO-PA: Hergebruik van open data

Tekst van het actiepunt:

De provincie Groningen heeft zich aangesloten bij lokale overheden en andere belanghebbenden in de publieke en private sector, maatschappelijke organisaties en individuen, om manieren te verkennen waarop open data sociale problemen kunnen aanpakken en oplossen. Het project maakt deel uit van het driejarige 'European Horizon 2020'-innovatieproject ROUTE-TO-PA, waarin de sociale en maatschappelijke impact van open data wordt geëvalueerd. De belangrijkste doelstelling van het project is het bevorderen van hergebruik van open data met behulp van nieuwe IT-toepassingen. Dit zal niet alleen de overheid transparanter maken, maar ook nieuwe kansen creëren.

Mijlpalen:

1. Een sociaal platform voor open data (SPOD) dat de interactie tussen de overheid en de gebruikers van open data faciliteert met betrekking tot een of meer maatschappelijke kwesties.
2. De ontwikkeling van een transparantieversterkende toolset (TET) voor overheid en open data-gebruikers om het sociale platform te begeleiden.
3. Formuleren van richtlijnen en best practices (GUIDE) op basis van de projectresultaten om te zorgen voor een effectiever gebruik van open data bij de aanpak van verschillende maatschappelijke uitdagingen.

Noot redactie: Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepunt. (<https://bit.ly/30UBDHL>).

Actiepunt overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)			Potentiële impact				Afronding Tussentijds		Einde		Hielp het een Open Overheid creëren?					
	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon
3. Totaal		✓			✓				✓					✓		✓					

Doel van het actiepunt

Dit actiepunt omvatte 'European Horizon 2020', een driejarig innovatieproject dat bestond uit activiteiten die door een internationaal consortium met belanghebbenden werden uitgevoerd om manieren te zoeken waarop open data kunnen helpen bij de ontwikkeling van een sociaal platform voor open data, een transparantieversterkende toolset en richtlijnen, en 'good practices'.

Status

Tussentijds: Substantieel

De zelfevaluatie van de overheid stelde dat dit actiepunt substantieel ingevoerd was door derden organisaties. De ontwikkeling van het sociale platform voor open data (SPOD) bevond zich in een gevorderd stadium¹ en was in handen van de Universiteit van Salerno, een partner

van ROUTE-TO-PA.² Zie het IRM Voortgangsrapport Nederland 2016-2017 voor meer informatie.

Einde: Afgerond

Tijdens de beoordeling van dit rapport, stelde de uitvoerende organisatie documentatie beschikbaar via e-mail en werd tijdens een telefoongesprek met de IRM verdere uitleg gegeven over dit actiepunt. De woordvoerder legde uit dat de Universiteit van Salerno het sociale platform voor open data (SPOD) ontwikkeld had, terwijl de Universiteit van Galway de transparantieverstevkende toolset (TET) en HANDLEIDING voor rekening nam. Deze producten werden alle drie ontwikkeld op basis van de doorlopende feedback van gebruikers. Onder de gebruikers bevonden zich de pilot-steden door heel Europa. De Universiteit van Utrecht was verantwoordelijk voor de Nederlandse case, die uit twee deelnemende overheidsinstanties bestond: de provincie Groningen in de eerste twee jaar van het project en de stad Utrecht in het derde jaar van het project. Zowel SPOD als TET waren in mei 2018 afgerond. Alle deliverables zijn te vinden op pagina <https://project.routetopa.eu/public-deliverables/>

De Nederlandse zaak is ook gepubliceerd in academische artikelen die de lessen van dit initiatief benadrukken om te kunnen begrijpen hoe het ontwerp van de huidige portals voor open data geen rekening houden met de complexiteit van democratische processen.³

GUIDE (richtlijnen en best practices) is gepubliceerd op 31 mei 2018 en bevat aanbevelingen voor ontwerp en beleid van toekomstige initiatieven voor open data. Er zijn twee versies van GUIDE, een volledige versie⁴ beschikbaar op de site van het project met alle andere deliverables, en een vereenvoudigde versie in de vorm van een boekje.

Er is ook een algemeen verkrijgbaar Verspreidingsrapport, waarin de verschillende deliverables van het project worden vermeld.⁵

Hielp het een Open Overheid creëren?

Toegang tot informatie: Onveranderd

De uitvoering van het actiepunt resulteerde niet in concrete wijzigingen in overheidspraktijken. De wijze van uitvoering van het actiepunt leidde niet tot meer overheidsinformatie en leverde geen verbetering op van de kwaliteit van de informatie die openbaar bekend werd gemaakt. Het ontwerp van het actiepunt was voornamelijk gericht op de studie en onderzoek van open data. Hoewel de resultaten van het initiatief een grote rol kunnen spelen voor de verbetering van toekomstige open-data-praktijken, was het toepassingsgebied van het actiepunt niet zodanig dat de aanbevelingen en bevindingen tijdens de duur van het actieplan in praktijk konden worden gebracht. Het is dan ook nog niet te zien in welke mate de overheidspraktijken gewijzigd zijn als gevolg van de uitvoering van dit actiepunt.

Toekomstige actieplannen zijn in ontwikkeling en de IRM raadt maatschappelijke en overheidsorganisaties aan om de bevindingen van deze ervaring te bespreken en te gebruiken voor toekomstige actiepunten van open data, in het bijzonder door verder te bouwen op de belangrijkste aanbevelingen van de GUIDE om de publieke waarde van de data te begrijpen voor de beslissing welke data moeten worden bekendgemaakt, maar ook voor het bouwen van een gebruikersgemeenschap om het gebruik van de data te vergroten.

Overgebracht?

ROUTE-TO-PA maakt geen deel uit van het actieplan van 2018-2020. Het nieuwe actieplan voor digitale democratie heeft echter een gelijksoortig actiepunt.

¹ 'Tussentijds zelfevaluatierapport 2016-2018', ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, september 2017, <https://bit.ly/2K7YAKf>.

² SPOD, <http://spod.routetopa.eu/>.

³ Erna Ruijter, Stephan Grimmelikhuijsen, Albert Meijer 'Open data voor democratie: Ontwikkeling van een theoretisch kader voor gebruik van open data' januari 2017
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0740624X17300011>

⁴ Deliverable D6.4 GUIDE https://project.routetopa.eu/wp-content/uploads/2018/09/Policy_Guide-v1.pdf

⁵ 'Technologieën die open, gebruiksvriendelijk en transparantie-bevorderend zijn voor overheidsadministraties', Europese Commissie, <http://service.routetopa.eu:8000/f/7ea9518595/>

Actiepunt 4: Actieve openbaarheid van informatie

Tekst van het actiepunt:

Departementen geven in dit actieplan opvolging aan de pilots omtrent actieve openbaarheid uit het vorige actieplan, zoals diverse maatschappelijke organisaties vragen. De pilots omtrent het openbaar maken van onderzoeksrapporten worden verbreed naar andere departementen. De verkenning naar uitvoeringstoetsen in het vorige actieplan heeft daarnaast het inzicht opgeleverd dat er geen eenduidige lijn is hoe om te gaan met het publiceren van de uitvoerbaarheidstoetsen. Ze worden niet altijd gepubliceerd en ook de wijze van publicatie is vaak verschillend. Er wordt daarom verkend hoe er meer uniformiteit kan worden gebracht in de uitvoeringstoetsen. Informatie over aanbesteding en subsidie wordt al zoveel mogelijk actief gepubliceerd en behoeft daarom geen opvolging in dit actieplan.

Mijlpalen:

1. Vijf ministeries stellen hun onderzoeksrapporten beschikbaar op www.rijksoverheid.nl. Streeftermijn is binnen vier weken nadat het rapport definitief is geworden.
2. De uitkomsten van deze pilots zullen onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van BZK worden geëvalueerd. De Tweede Kamer wordt hier in het najaar van 2016 over geïnformeerd.
3. De verbrede pilot zal bij een positieve uitkomst leiden tot een kader voor het actief openbaar maken van rapporten en een rijksbrede implementatie voor de ontwikkelde aanpak.
4. Gebaseerd op de pilots, wordt een handleiding beschikbaar gesteld om andere departementen te helpen met de ontwikkeling en implementatie van het nieuwe werkproces.
5. Het ministerie van BZK begeleidt de rijksbrede uitrol van de werkwijze met:
 - a. de organisatie van vier kennisbijeenkomsten (in 2017);
 - b. het ontwikkelen en beschikbaar stellen van communicatiematerialen (posters en banners);
 - c. en de evaluatie van de rijksbrede actieve openbaarmaking van onderzoeksrapporten.
6. In 2016 vindt er een verkenning plaats naar de mogelijkheden om uitvoeringstoetsen te publiceren. De Tweede Kamer wordt hierover in het kader van de transparantie van het wetgevingsproces in januari 2017 geïnformeerd.
7. Indien de uitkomsten van deze verkenning positief zijn, wordt een standaard werkwijze ontwikkeld voor actieve openbaarmaking van uitvoeringstoetsen o.l.v. het ministerie van BZK en het ministerie van Veiligheid en Justitie. Ook wordt de online wetgevingskalender (<https://wetgevingskalender.overheid.nl/>) verbeterd, zodat daar per onderwerp een compleet dossier met relevante stukken is in te zien.

Noot redactie: Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepunt. (<https://bit.ly/30UBDHL>).

Actiepun- overzicht	Specificiteit	Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)	Potentiële impact	Afronding	Tussentijds Einde	Hielp het een Open Overheid creëren?
------------------------	---------------	---	-------------------	-----------	----------------------	---

	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon
4. Totaal				✓	✓					✓					✓				✓		

Doel van het actiepoint

Het doel van dit actiepoint is om een pilot van het eerste actiepoint over de vrijgave van twee documentcategorieën uit te breiden: aangeschafte onderzoeksrapporten en uitvoerbaarheidsevaluaties.

Status

Tussentijds: Substantieel

Op 21 november 2016 liet de Tweede Kamer de overheid weten dat tijdens de pilot-periode 100 van de 178 onderzoeksrapporten binnen de beloofde 28 dagen openbaar waren gemaakt, en dat 66 later nog gepubliceerd waren. Het was nog niet duidelijk of het project voor onderzoeksrapporten door alle ministeries gebruikt werd. Er was een handleiding beschikbaar voor andere departementen en er hebben twee kennisvergaderingen plaatsgevonden in het voorjaar van 2017. De overheid stelde dat de publicatie van uitvoerbaarheidsevaluaties gecompliceerd was, maar dat ze nog niet waren uitgesteld.

Einde: Substantieel

Later in 2017 evalueerde Berenschot, een onafhankelijk managementadviesbedrijf, de methode van actieve openbaarheid van onderzoeksrapporten. Berenschot kwam tot de volgende hoofdconclusies:

- Alle departementen ondersteunen het idee van actieve openbaarmaking van openbare informatie
- Er is weinig capaciteit om te werken aan actieve openbaarmaking vanwege beperkte kennis van de Wet op vrijheid van informatie (Wob)
- Er wordt niet verwacht dat de uitrol snel plaatsvindt
- De meeste departementen konden geen inzicht geven in actieve openbaarmaking van onderzoeksrapporten
- Veel problemen zijn niet duidelijk
- Voor het project is betere monitoring, management en bewustzijn nodig.¹

Voor wat betreft de openbaarmaking van de uitvoerbaarheidsevaluaties deelde de overheid een brief aan de Tweede Kamer met de IRM dat '...de overheid rapporten en andere brondocumenten zal publiceren die informatie bevatten over de uitvoerbaarheid van een wetsvoorstel over het wettelijke kader'. De brief beschreef ook wat als een brondocument gezien werd.²

Hielp het een Open Overheid creëren?

Toegang tot informatie: Marginaal

In september 2018 zijn ongeveer 200 onderzoeksrapporten over overheidsopdrachten actief openbaargemaakt.³ Deze rapporten maken slechts een relatief kleine categorie van overheidsinformatie uit. Tijdens de uitvoeringsperiode van dit actieplan bevonden de projecten

zich in een pilotfase. Ze waren dus nog niet door de hele overheid uitgerold en de omvang van de wijzigingen in overheidspraktijken was dan wel positief, maar ook marginaal. Er hebben nog geen aanzienlijke wijzigingen plaatsgevonden.

Sinds het afsluiten van de uitvoeringsperiode van het actieplan, is het project niet meer in de pilotfase en wordt het in alle ministeries uitgevoerd.⁴

Overgebracht?

Dit actiepunt is niet overgebracht naar het volgende actieplan. In het actieplan van 2018-2020 zien we de voortzetting van pogingen om openbare informatie in de actiepunten zoals 'Open by Design Pilots' openbaar te maken.

¹ 'Rapportage stand van zaken actieve openbaarmaking van onderzoeksrapporten', ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 22 december 2017, beschikbaar op <https://bit.ly/2Yt9zhe>.

²Brief aan de Tweede Kamer, TK-brief Transparantie van het wetgevingsproces p.5

<file:///Users/denissemiranda/Downloads/1.%20Attachement%201.%20TK-brief%20Transparantie%20van%20het%20wetgevingsproces.pdf>

³ 'Documenten: Rapporten', ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, <https://bit.ly/2yibwyj>.

⁴ Commentaar van de uitvoerende organisatie aan IRM, tijdens het beoordelingsproces van dit rapport.

Actiepunt 5: Open over geld

Tekst van het actiepunt:

Sinds 2015 stellen provincies, waterschappen en gemeenten hun financiële 'informatie voor derden' (lv3) volledig en duurzaam beschikbaar via het CBS en www.openspending.nl. OSF voert in opdracht van het ministerie van BZK een pilot uit met 5 gemeenten om financiële informatie op detailniveau (detaildata) openbaar en geschikt voor hergebruik te maken. OSF werkt nu aan de implementatie van een systeem waarin alle provincies, gemeenten en waterschappen een gemeenschappelijke publicatiestandaard gebruiken. Het oorspronkelijke programma voor 'gedetailleerde open uitgavengegevens' is uitgebreid om deze verschillende gedecentraliseerde autoriteiten te omvatten.

Mijlpalen:

1. Een handboek, een instructievideo en een promotievideo. Het handboek wordt aan deelnemende gemeenten gezonden. De video's worden gepubliceerd op de websites <http://openspending.nl/> en op www.open-overheid.nl.
2. Drie thematische pilots met lokale overheden, om context toe te voegen aan de gedetailleerde open uitgavengegevens. Een minimum van drie lokale overheden zullen deelnemen aan de pilots. De pilots worden geëvalueerd in een eindrapport. De resultaten van de pilots worden ook gepubliceerd op de website: <http://www.openspending.nl/>.
1. Twee landelijke workshops 'Open Spending', waarvan één in 2016 en één in 2017.

Noot redactie: Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepunt. (<https://bit.ly/30UBDHL>).

Actiepoint-overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)				Potentiële impact				Afronding		Tussentijds		Hielp het een Open Overheid creëren?					
	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot informatie	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en verantwoording	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Einde	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon
5. Totaal				✓	✓					✓					✓					✓		
															✓							

Doel van het actiepunt

Dit actiepunt streefde ernaar meer inzicht te geven over inkomen en uitgaven om gedetailleerde open uitgavengegevens [Open Spending Detail Data] de nieuwe standaard te maken voor financiële transparantie. De uitvoerende organisaties hielpen lokale overheden met het openbaar maken van hun gedetailleerde financiële informatie op Openspending.nl. Het actiepunt had met drie mijlpalen te maken: 1) een handboek, een instructievideo en een promotievideo; 2) drie thematische pilots met lokale overheden om context toe te voegen aan open data; 3) twee landelijke workshops.

Status

Tussentijds: Substantieel

Alle gemeenten ontvingen het handboek, en de promotionele en instructievideo's staan online. De eerste landelijke workshop is al gehouden. Het open-spendingportal kreeg een prijs van OGP in December 2016. Zie het IRM Voortgangsrapport Nederland 2016-2017 voor meer informatie.

Einde: Substantieel

OSF ontving € 25.000 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor verbetering van de kwaliteit van gedetailleerde open uitgavengegevens. Dit is het hoofddoel van mijlpaal 2 die afgerond is. Twee provincies en vijf gemeenten namen deel aan het eindrapport voor dit project voor 2017 en 2018. Met deze activiteit reageerde OSF op de feedback van gebruikers dat ze meer verduidelijkende context nodig hebben voor de financiële gegevens. OSF kwam tot de conclusie dat informatie over locatie toegevoegd moest worden om relevant te zijn voor de projecten Right to Challenge en buurtbudget. Beide 'geleerde lessen' voldoen aan de wensen van CSO en van respondenten, weergegeven in het tussentijdse rapport dat meldde dat de mensen niet vragen om meer data, maar om meer informatie en uitleg, zodat ze de data kunnen gebruiken. Dit betekent dat de pilots goed zijn geweest om van te leren, ook al waren ze technisch nog niet op niveau. Ze gaven inzicht in wat er gedaan moet worden om dat te verhelpen.

Sinds september 2107 heeft een terugval plaatsgevonden in de uitrol van de pilots. In april 2018 kwam OSF tot de conclusie dat de in de pilots gebruikte methode om gedetailleerde open uitgavengegevens te publiceren, niet schaalbaar was. Deze was werkdintensief en foutgevoelig. De data waren niet gestandaardiseerd en hadden geen bruikbare context. Samen met geïnteresseerde partijen werkte OSF met het CBS om een manier te vinden om gedetailleerde data slimmer en meer gestructureerd te ontsluiten, zodat de schaalbaarheid en bruikbaarheid van de informatie toeneemt.¹ Op het moment van schrijven, liet OSF in een e-mail aan de IRM-onderzoeker weten dat er snel een mogelijke oplossing wordt verwacht.

Op 22 mei 2018 werd een workshop gehouden.² Hoewel het in het actiepunt vermeld werd, kon de IRM niet bevestigen dat een tweede workshop had plaatsgevonden.

Tijdens het evaluatieproces voor dit rapport, merkte de uitvoerende organisatie op dat een nieuw pilotproject door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gefinancierd zou worden. Dit project zou de problemen aanpakken die aan het licht zijn gekomen tijdens de uitvoering van dit actiepunt. Het nieuwe pilotproject wordt geleid door het CBS en de Open State Foundation.³

Hielp het een Open Overheid creëren?

Toegang tot informatie: Marginaal

Hoewel de deelnemende bureaus mogelijk meer openbare gegevens van betere kwaliteit hebben, bevindt dit zich nog steeds in de pilotfase. De mate van wijzigingen in overheidspraktijken is momenteel dus nog marginaal. Als het project succesvol is en een landelijke uitrol plaatsvindt, kunnen we een verbetering zien in de resultaten en het effect op overheidspraktijken om financiële informatie openbaar te maken.

Overgebracht?

Dit actiepunt is niet overgebracht naar het volgende actieplan.

¹ Ilse Ambachtsheer, *ibid.*

² 'Gemeenten van de toekomst ondersteunen lokale overheden', Gemeenten van de toekomst, <https://bit.ly/3147h62>.

³ 'Pilot voor toekomstige uitwisseling van financiële gegevens' <https://openstate.eu/en/2019/03/nederlands-pilot-toekomstbestendige-uitwisseling-financiele-data-gemeenten-en-provincies/>

Actiepunt 6: Publicatie van open data standaard

Tekst van het actiepunt:

Open besluiten van lokale autoriteiten.

De raadsinformatie die nu aan burgers en raadsleden ter beschikking staat, is ongestructureerd en niet in een open formaat machineleesbaar. De informatie waarop beslissingen zijn, of moeten worden, gebaseerd is moeilijk te vinden. Verder is het vergelijken van informatie over hetzelfde onderwerp bij verschillende gemeenten in de huidige vorm bijvoorbeeld niet mogelijk. De Open State Foundation (OSF) is in opdracht van het ministerie van BZK en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) daarom een pilot met 5 gemeenten gestart voor het ontsluiten van raadsinformatie in een gestandaardiseerd en machineleesbaar formaat (als open data). Met deze pilot wordt een basis gelegd voor het verder ontsluiten van raadsinformatie.

Mijlpalen:

1. De ontwikkeling en vaststelling van een standaard waarmee raadsinformatie als open data beschikbaar gesteld kan worden, op een dusdanige manier dat deze betrouwbaar, herbruikbaar en vergelijkbaar met andere data is.
2. De standaard wordt voor 30 juni 2018 door alle gemeenten in gebruik genomen.

Noot redactie: Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepunt. (<https://bit.ly/30UBDHL>).

Actiepunt-overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)				Potentiële impact				Afronding		Tussentijds Einde		Hielp het een Open Overheid creëren?				
	None	Low	Medium	High	Access to Information	Civic Participation	Public Accountability	Technology & Innovation for Transparency &	None	Minor	Moderate	Transformative	Not Started	Limited	Substantial	Completed	Worsened	Did Not Change	Marginal	Major	Outstanding
6. Totaal			✓		✓						✓			✓					✓		

Doel van het actiepunt

De Open State Foundation (OSF) is een pilot met vijf gemeenten gestart om informatie te ontsluiten en publiceren in een gestandaardiseerd machineleesbaar formaat. Het actiepunt vermeldt twee mijlpalen: mijlpaal 1 heeft als doel de standaard voor de publicatie van informatie als open data te ontwikkelen en toe te passen. De eerste versie van deze standaard moest in 2017 worden vastgesteld. Mijlpaal 2 heeft als doel om de norm in alle Nederlandse gemeenten in juni 2018 uit te voeren.

Status

Tussentijds: Beperkt

Bij de tussentijdse evaluatie was de afronding van dit actiepunt beperkt. Hoewel de uitvoerende organisaties rapporteerden dat 100 van de 388 lokale overheden belangstelling hadden getoond in het project, was het nog niet duidelijk of er actie was ondernomen. Tegen september 2017 werd door 16 gemeenten data in open format op een website gepubliceerd.

Einde: Substantieel

Volgens de website waaroverheid.nl, die gebruikmaakt van de informatie die geüpload wordt naar de website Open Gemeenteraad, zijn 108 van de 380 gemeenten actief op Open Gemeenteraad informatie. Uit een test van de IRM-onderzoeker op buurtniveau in haar woonplaats bleek dat het een visueel georiënteerde en gemakkelijk te gebruiken website is. Als ze op de kaart klikte, werden alle relevante documenten voor die specifieke buurt weergegeven. Daarna kon ze willekeurige documenten openen. Burgers hoeven nu op de website van de gemeente geen zoekopdrachten meer in te voeren voor documenten, of andere, meer geavanceerde zoekmethodes te gebruiken. Mijlpaal 1 stelde dat de standaard door alle gemeenten gebruikt zou worden. Maar omdat er nog geen afgeronde standaard is en de deelnemende gemeenten maar een klein percentage vormen van het geheel, kan deze mijlpaal niet als afgerond worden gezien.

In juli 2018, nodigde VNG Realisatie (voorheen bekend als KING) de gemeenten uit om deel te nemen aan een discussie over de standaard (model 1.0) en het gebruik van Open Gemeenteraadsinformatie.¹ De verwachting is dat deze messenger standaard tegen het einde van 2018 afgerond is. Omdat er momenteel nog geen standaard is, is de afronding van mijlpaal 2 substantieel. Over het algemeen wordt het afrondingsniveau in de evaluatie als substantieel gezien.

Help het een Open Overheid creëren?

Toegang tot informatie: Marginaal

Het aantal deelnemende gemeenten is van 16 naar 108 gestegen. Volgens de informatie op de website is een half miljoen documenten die op de oorspronkelijke websites van de gemeente stonden, nu beschikbaar op de website. Het samenbrengen van de informatie op een centrale locatie en het vergroten van het aantal deelnemende gemeenten is een positieve wijziging in overheidspraktijken. Gezien het totale aantal gemeenten dat streeft naar ingebruikneming van de standaard in dit actiepoint is het echter nog steeds marginaal.

Overgebracht?

Als onderdeel van het actiepoint 'Open besluitvorming bij gemeenten en provincies', is dit actiepoint overgebracht naar Actieplan 2018-2020

¹ 'Open Gemeenteraadsinformatie', VNG Realisatie, aangepast op 6 juni 2019, <https://www.vngrealisatie.nl/producten/pilots-open-raadsinformatie>.

Actiepunt 7: Vaardigheden ontwikkelen van de ambtenaar

Tekst van het actiepunt:

De ambtenaar in de samenleving

Van de overheid wordt verwacht dat ze ‘samenwerkt en samen leert’: Maatschappelijke partners geven aan dat er geïnvesteerd moet worden in ambtenaren en medewerkers om hen de juiste vaardigheden te leren om met de dynamiek in de netwerksamenleving om te kunnen gaan. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu blijft de ambities van het oude actieplan nastreven en besteedt veel aandacht aan de ontwikkeling van vaardigheden van medewerkers en leidinggevenden. Alle activiteiten zijn gericht op de attitudes en het gedrag die nodig zijn om effectief te presteren in de huidige netwerksamenleving.

Mijlpalen:

1. *Werkateliers ‘Kunst van het verbinden’: in 2018 hebben alle beleidsambtenaren van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) meegedaan aan een werkatelier*
2. *Herinrichting beleidsdossiers: eind 2017 zijn alle beleidsdossiers opnieuw ingericht.*
3. *Aanpak versterking vakmanschap: in 2017 start de Aanpak versterking vakmanschap.*
4. *Communities of Practice: ambtenaren die de werkateliers ‘Kunst van het verbinden’ hebben gevolgd, ontmoeten elkaar in collegiale intervisiesetting. Aan de hand van concrete cases worden ervaringen als netwerkende ambtenaar gedeeld.*
5. *Professionalisering management: eind 2017 zijn alle managers van IenM geschoold om met hun netwerkende werknemers om te gaan.*
6. *Geven van input voor de formulering van ambtelijke ambities voor de gehele publieke sector*

Noot redactie: Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepunt. (<https://bit.ly/30UBDHL>).

Actiepunt- overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)				Potentiële impact				Afronding		Tussentijd s Eindei		Hielp het een Open Overheid creëren?				
	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon
7. Totaal		✓				✓				✓				✓				✓			

Doel van het actiepunt

Het hoofddoel van dit actieplan is het professionaliseren van ambtenaren bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu zodat zij in interactie treden met het maatschappelijke middenveld. De zes mijlpalen betreffen de specifieke cursussen, activiteiten, ‘communities of practice’ en algemene training van de medewerkers.

Status

Tussentijds: Beperkt

Volgens het tussentijdse zelfevaluatie-rapport van de overheid¹ namen zes van de elf geplande tranches (groepen) van ambtenaren tegen juni 2017 deel aan de cursus 'De kunst van het verbinden' (mijlpaal 1). Het zelfevaluatie-rapport vermeldt dat in de tweede helft van 2017 het werkproces (mijlpaal 2) in zo'n 10-15 beleidsdossiers zal worden aangepast. De derde mijlpaal maakte begin 2017 deel uit van een herziene versie van het actieplan. In 2016 en 2017 werden twee 'Communities of Practice' (mijlpaal 4) gehouden. Het rapport is onduidelijk over mijlpaal vijf. Wat betreft mijlpaal zes werd tijdens het 'Hoe Open? Festival' op 12 december 2016 een workshop 'Energieke Ambtenaar' gehouden.² De projectleider vertelde de IRM-onderzoeker dat er geen (openbaar beschikbare) verslagen zijn over de mijlpalen, omdat de aard van dit actiepunt processen en cultuurwijziging betrof.

Einde: Substantieel

Op 27 september 2018 ontving de voormalige IRM-onderzoeker een tabel van de woordvoerder van de uitvoerende organisatie waaruit bleek dat 87% (ongeveer 825 personen) van de beleidsmedewerkers de workshop 'De kunst van het verbinden' in mijlpaal 1 had gevolgd.³ Volgens de uitvoerende implementatie-organisatie hadden op dat moment alle 11 tranches (groepen) deelgenomen.⁴ Er zijn twee externe bureaus die bijhouden welke workshops plaatsvinden⁵. De uitvoerende organisatie deelde een evaluatie-rapport van de workshops met de IRM, dat de lessen van de cursussen benadrukt.⁶

De uitvoerende organisatie meldt dat de Aanpak versterking vakmanschap in het begin van 2017 werd begonnen en in 2018 is voortgezet.⁷ Aan het eind van de implementatieperiode van deze actie in 2019 zijn de activiteiten voortgezet⁸ (mijlpaal 3).

Volgens de uitvoerende organisatie werden in het laatste jaar van implementatie drie 'Communities of Practice' gehouden.⁹ De casestudy Beter Benutten wordt besproken in een uitgebreid rapport met lessen en aanbevelingen.¹⁰ Er zijn ook cursussen beschikbaar voor NOVI en Lansingerland.¹¹

Tijdens het beoordelingsproces voor dit rapport meldde de uitvoerende organisatie over de managertraining dat een Leiderschapsprogramma werd ontwikkeld voor het middenkader, waarin samenwerking over grenzen en de ideeën van de workshops worden behandeld. Dit initiatief wordt voortgezet tot in 2019.

De uitvoerende organisatie meldt dat het ministerie van Infrastructuur en Milieu de in het leerproces opgedane kennis en ervaring op verschillende manieren heeft gedeeld (mijlpaal 6), maar ze bevestigt ook dat ze dit op dat moment niet concreet kon aantonen.

Hielp het een Open Overheid creëren?

Burgerparticipatie: Onveranderd:

Hoewel het uiteindelijke doel van dit actiepunt is dat ambtenaren op het ministerie samenwerken met de samenleving, was de relevantie van burgerparticipatie nauw verbonden met de mogelijkheid dat deze benadering tot meer deelname zou leiden. Tot nu toe lijken de activiteiten intern gericht. Het is nog niet duidelijk hoe de overheid de interne training en vaardigheden gebruikt om de kwaliteit van samenwerking met de samenleving te verbeteren of om meer kansen voor deelname te creëren. De uitvoerende organisatie is het er daarom mee eens dat dit een langetermijnproces van organisatorische ontwikkeling is en dat het actieplan alleen met enige aanmoediging zal werken.¹²

Overgebracht?

Dit actiepunt is niet overgebracht naar het volgende actieplan. Maar dit is een doorlopend initiatief in het ministerie, zoals in de update aan het eind van de termijn vermeld is.

¹ 'Tussentijds zelfevaluatie-rapport 2016-2018', ibid.

-
- ² 'Programma Hoe Open? Festival', Open Overheid, <https://bit.ly/2Yo1aM4>.
- ³ 'Jaarverslag 2017', Bedrijfsvoering IenW 01, 26 maart 2018, <https://bit.ly/2MvsCBI>.
- ⁴ Reactie van de overheid op het IRM-verslag tijdens de pre-publicatie beoordeling.
- ⁵ 'Werkateliers Vakmanschap 'Kunst van verbinden', Publieke Versnellers, beschikbaar op <https://bit.ly/316T3RP>; en
- 'Werkateliers Vakmanschap, Kunst van verbinden: Contact', Van Vieren, <https://bit.ly/2Kaqxrs>.
- ⁶ Ga voor het evaluatieverslag van de overheid naar <file:///Users/denissemiranda/Downloads/Evaluatie%20Werkateliers.pdf>
- ⁷ Team ministerie van Infrastructuur en Milieu 'Versterken vakmanschap voor de energieke samenleving' 2017 <file:///Users/denissemiranda/Downloads/VVES%20Jaarplan%202017.pdf> en 2018 <file:///Users/denissemiranda/Downloads/VVES%20Jaarplan%202018.pdf>
- ⁸ Team ministerie van Infrastructuur en Milieu 'Versterken vakmanschap voor de energieke samenleving' 2017 <file:///Users/denissemiranda/Downloads/VVES%20Jaarplan%202019.pdf>
- ⁹ NOVI, Beter Benutten en Lansingerland.
- ¹⁰ Theo van Bruggen, Rens Dautzenberg, Teun Groenen, Victoria Dekker, Jacques Handelé, Els Snel, Gita Maas, Casestudy Beter Benutten, april 2018.
- ¹¹ Rapporten beschikbaar in <file:///Users/denissemiranda/Downloads/Casestudy%20NOVI%20-%20lessen.pdf> en <file:///Users/denissemiranda/Downloads/Learning%20history%20HSL-geluidsschermen%20Lansingerland%20-%20eindproduct.pdf>
- ¹² Commentaar van de uitvoerende organisatie tijdens het beoordelingsproces van dit rapport.

Actiepunt 8: Informele aanpak van Wob-verzoeken

Tekst van het actiepunt:

De Wob geeft 'belanghebbenden' (meestal burgers) het recht om verzoeken om overheidsinformatie in te dienen. Nog veel te vaak leidt dit tot onnodige bureaucratie en een spanning tussen aanvrager en overheid. Dit kan vaak voorkomen worden door een informele, persoonlijke aanpak. Deze aanpak wordt in de praktijk toegepast in het kader van het programma 'Prettig contact met de overheid' en heeft geleid tot beslissingen van betere kwaliteit, minder bezwaren en beroepen, efficiëntere processen, meer vertrouwen van het publiek en grotere tevredenheid van de zijde van zowel burgers als overheidsfunctionarissen.

Mijlpalen:

1. Handleiding over de informele aanpak, met interventies, procesoptimalisaties en best practices.
2. Begeleiding van overheden bij het toepassen van de informele aanpak, o.a. door een pilot bij een bestuursorgaan en minimaal 4 workshops voor overheden.
3. Monitoring, analyse en rapportage van de informele aanpak, zodat deze nog effectiever kan worden vormgegeven. Hierover komt een rapportage aan de Tweede Kamer.

Noot redactie: De tekst van het actiepunt refereert abusievelijk naar de 'Wet op vrijheid van informatie' als de 'Wet openbaarheid van bestuur'. Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepunt. (<https://bit.ly/3OUBDHL>).

Actiepunt-overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)				Potentiële impact				Afronding		Tussentijds Einde		Hielp het een Open Overheid creëren?				
	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon
8. Totaal		✓			✓					✓				✓				✓			

Doel van het actiepunt

In reactie op formele procedures rondom verzoeken om openbaarmaking van informatie (wat vaak tot onnodige bureaucratie leidt) en de kosten en ontevredenheid met de manier waarop verzoeken worden behandeld, is dit actiepunt gericht op het bieden van een snelle manier om verzoeken om informatie te behandelen. De activiteiten zijn bedoeld om de ambtenaren te helpen met een informele aanpak van informatieverzoeken.

Status

Tussentijds: Beperkt

Tijdens het schrijven van het rapport, vond de IRM-onderzoeker geen openbaar toegankelijke informatie buiten de tekst van het zelfevaluatie-rapport. Het handboek was niet online beschikbaar. Hoewel de overheid meldde dat de pilot was uitgevoerd bij de rijkspolitie, waren geen resultaten vrijgegeven of meegedeeld aan de IRM-onderzoeker. Ook het rapport over de implementatie van de informele aanpak was niet gepubliceerd. Zie het IRM Voortgangsrapport Nederland 2016-2018 voor meer details.

Einde: Beperkt

Het is doorgaans onduidelijk in hoeverre dit actiepunt uitgevoerd is sinds de 1-jarige evaluatie en de afronding blijft beperkt. Volgens de voormalige IRM-onderzoeker zijn er sinds september 2018 buiten enkele links naar andere organisaties geen activiteiten op de PCMO-website ('prettig contact met de overheid') pcmo.nl geweest.¹ De voormalige IRM-onderzoeker nam op 19 september 2018 contact op met de woordvoerder van de uitvoerende organisatie, maar heeft geen reactie ontvangen.

In tegenstelling tot alle andere uitvoerende organisaties heeft PCMO in december 2017 het bloggen op de LEOO-website over het actiepunt en de voortgang van de mijlpalen gestaakt. Het laatste schrijven vermeldt nog dat tijdens de internationale OGP-vergadering van oktober 2017 op het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een workshop over PCMO was gegeven.²

De handleiding is noch op de website noch elders gepubliceerd. Er is geen informatie vrijgegeven over de pilot. Ook tijdens verdere onderzoeken heeft de IRM geen aanwijzingen gevonden dat de pilot heeft plaatsgevonden bij de rijkspolitie of elders. Datzelfde geldt voor de workshops in mijlpaal 2. Volgens de parlementaire website is er geen brief of rapport naar de Tweede Kamer gestuurd.³

Help het een Open Overheid creëren?

Toegang tot informatie: Onveranderd:

Gezien het gebrek aan bewijs en beperkte afronding van dit actiepunt, is de IRM niet in staat om de mate van wijzigingen in overheidspraktijken voldoende te beoordelen.

Niet alleen is er gebrek aan bewijs in hoeverre het actiepunt geïmplementeerd was, maar de tekst van het actiepunt geeft geen duidelijke criteria of beschrijvingen van de bedoelde informele aanpak.

Overgebracht?

Dit actiepunt maakt geen deel uit van het volgende actieplan.

¹ 'Prettig contact met de overheid', de responsieve overheid, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, www.prettigcontactmetdeoverheid.nl.

² Ilse Ambachtsheer, 'Succesvolle internationale Open Overheid bijeenkomst bij het BZK', Open Overheid, 1 november 2017, <https://bit.ly/2OnyBuo>. De storify-link werkt niet, dus hij kon niet bereikt worden. Zie ook: Ilse Ambachtsheer, 'Using Open Government to Build Trust', Open Overheid, 19 oktober 2017, www.open-overheid.nl/open-overheid/ogp-bijeenkomst-den-haag.

³ zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/parlementaire_documenten.

Actiepunt 9: Ondersteuning van overheden: het Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO)

Tekst van het actiepun:

Het Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO) brengt de vraagstukken in kaart die leven rond een Open Overheid en biedt ondersteuning aan mede-overheden bij het omgaan met deze vraagstukken. Het LEEO organiseert kennis- en ervaringsdeling en is betrokken bij de organisatie van diverse bijeenkomsten over Open Overheid. Het ministerie van BZK wil via het LEEO overheidsorganisaties krachtiger maken bij de uitvoering van beleid en wet- en regelgeving. Het LEEO ondersteunt overheden vanuit drie functies: als kennismakelaar, ondersteuner voor medeoverheden en als platform voor het vergroten van de zichtbaarheid van de activiteiten in het kader van een Open Overheid.

Mijlpalen:

- 10 (2016) en 6 (2017) kennisinstrumenten, zoals een factsheet over de nieuwe Wet hergebruik van overheidsinformatie 2015 en een 'zelfscan Open Overheid'. Alle kennisinstrumenten worden gepubliceerd op de website www.openoverheid.nl.
- 40 bijeenkomsten waaronder één grote bijeenkomst voor minimaal 400 deelnemers), een jaarlijks evenement Open Overheid (2017) en bijeenkomsten voor alle actiehouders van het actieplan.
- Persoonlijke begeleidingstrajecten en een-op-eengesprekken met bestuurders en ambtenaren (100 in 2016 en 60 in 2017).
- 5 (2016) en 4 (2017) opleidingsmodules en ondersteuningstrajecten van opleidingsinstituten.
- 120 extra nationale en internationale initiatieven rond Open Overheid.
- Nieuwe interviews (20 in 2016 en 15 in 2017) en andere inhoud per twee à drie weken op de website van Open Overheid.

Noot redactie: Dit is een ingekorte versie. Zie het Nederlandse actieplan voor de volledige tekst van het actiepun. (<https://bit.ly/30UBDHL>).

Actiepun- overzicht	Specificiteit				Relevantie voor OGP-waarden (als vermeld)			Potentiële impact				Afronding		Tussentijds Eindei		Hielp het een Open Overheid creëren?					
	Geen	Laag	Middelmatig	Hoog	Toegang tot	Burgerparticipatie	Publieke	Techniek en innovatie voor transparantie en	Geen	Klein	Matig	Transformatief	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Afgerond	Slechter	Onveranderd	Marginaal	Groot	Buitengewoon
9. Totaal		✓			✓					✓					✓		✓				

Doel van het actiepun

Het Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO) brengt de vraagstukken in kaart rondom Open Overheid en biedt ondersteuning aan medeoverheden bij het omgaan met deze vraagstukken. Het hoofddoel van LEEO is ondersteuning van uitvoerende organisaties in het actieplan en van andere overheidsorganisaties door te fungeren als kennismakelaar,

ondersteuner voor medeoverheden en als platform voor het vergroten van de zichtbaarheid van de activiteiten in het kader van een Open Overheid.

Status

Tussentijds: Substantieel

Alle kennisinstrumenten zijn gepubliceerd op de website open-overheid.nl. Het 'Hoe open? Festival' is georganiseerd. Het aantal bijeenkomsten heeft het genoemde aantal in de mijlpalen ruimschoots overtroffen. Er werd al aan mijlpaal 4 gewerkt en LEOO had deelgenomen in leernetwerken. Mijlpalen 5 en 6 zijn ook volledig afgerond.

Einde: Substantieel

Mijlpalen 2, 3, 5 en 6 waren tussentijds al voltooid, dus alleen mijlpalen 1 en 4 hoeven nog maar geëvalueerd te worden. De voormalige IRM-onderzoeker ontving informatie over een zelfscan van de woordvoerder van de uitvoerende organisatie. Dit was het enige nog uit te voeren kennisinstrument van de uitvoeringsevaluatie van jaar 1.¹ De vijf trainingsmodules en de ondersteuningsprogramma's die al in gebruik waren tijdens de tussentijdse evaluatie waren volgens de uitvoeringsevaluatie gepland. Blogs, nieuwe tekst en andere inhoud werden ook tijdens het tweede jaar van uitvoering op de website van de Open Overheid geplaatst.

Hielp het een Open Overheid creëren?

Toegang tot informatie: Onveranderd

De activiteiten van LEOO zijn gericht op organisaties in de publieke sector. De overheid maakte niet direct meer informatie openbaar en er was geen verbetering in de kwaliteit van de informatie die openbaar bekend werd gemaakt. Hoewel dit actiepunt streefde naar verbetering van de capaciteit en kennis van de overheid over Open Overheid en de Wet hergebruik van overheidsinformatie, is het niet duidelijk of er wijzigingen in de praktijken zijn als gevolg van dit opbouwen van capaciteit.

Overgebracht?

Dit actiepunt is niet overgebracht naar het volgende actieplan. Toch zal de LEOO in het actieplan 2018-2020 nieuwe actiepunten blijven ondersteunen, zoals het Pioniersnetwerk of Open over Gemeenten

¹ Drs. A.G. Terlien, 'Quick scan openheid en transparantie', Open Overheid, 27 september 2016, beschikbaar op <https://bit.ly/2YanXeR>.

Methodologische opmerking

Eindrappen zijn gebaseerd op bureauonderzoek en interviews met overheids- en niet-gouvernementele belanghebbenden. Het IRM-rapport bouwt verder op de bevindingen van de zelfevaluatie van de overheid, andere evaluaties van voortgang door de samenleving, de private sector of internationale organisaties, en het vorige IRM-voortgangsrapport.

Voor dit rapport werkte de IRM tot december 2018 samen met Mr. Dr. Caroline Raat, een onafhankelijk onderzoeker. Dr. Raat leverde een initieel concept van dit rapport, wat door personeel van IRM gebruikt werd om verder inhoud te geven en het uiteindelijke IRM-rapport te produceren.

Het Open Government Partnership (OGP) heeft tot doel concrete toezegging van landen te krijgen om transparantie te bevorderen, burgers invloed te geven, corruptie te bestrijden en nieuwe technologieën te gebruiken om het bestuur te versterken. Het Independent Reporting Mechanism (IRM) van OGP beoordeelt de ontwikkeling en implementatie van nationale actieplannen om de dialoog tussen belanghebbenden te bevorderen en de verantwoordingsplicht te verbeteren.

